

Tvaroslovie (morfológia)

■ skloňovanie:

» VZOR: **pekný (pekná, pekné)**

	sg.			pl.	
	muž.	žen.	str.	muž. osob.	muž. neos., žen. a str.
N	pekn-ý	pekn-á	pekn-é	pekn-í	pekn-é
G	pekn-ého	pekn-ej	pekn-ého		pekn-ých
D	pekn-ému	pekn-ej	pekn-ému		pekn-ým
A	pekn-ého (ž.) pekn-ý (než.)	pekn-ú	pekn-é	pekn-ých	pekn-é
L	pekn-om	pekn-ej	pekn-om		pekn-ých
I	pekn-ým	pekn-ou	pekn-ým		pekn-ými

■ akostné alebo vzťahové **na tvrdú alebo obojakú spoluhlásku** + -ý/-y, -á/-a, -é/-e, napr. blízky, paprikový, popradský

■ aj z iných slovných druhov: **podst. m.** hlavný, hádzaný, výpalný, Petranský, Jasná; **zámená** taký, ktorý, taký istý; **číslovky** druhý, trojnásobný, mnohoraký; **slovesá** (príčastia) dopísaný, schodený

» VZOR: **cudzí (cudzia, cudzie)**

	sg.			pl.	
	muž.	žen.	str.	muž. osob.	muž. neos., žen. a str.
N	cudz-í	cudz-ia	cudz-ie	cudz-í	cudz-ie
G	cudz-ieho	cudz-ej	cudz-ieho		cudz-ích
D	cudz-iemu	cudz-ej	cudz-iemu		cudz-ím
A	cudz-ieho (ž.) cudz-í (než.)	cudz-iu	cudz-ie	cudz-ích	cudz-ie
L	cudz-om	cudz-ej	cudz-om		cudz-ích
I	cudz-ím	cudz-ou	cudz-ím		cudz-ími

■ akostné alebo vzťahové **na mäkkú spoluhlásku** + -í/-i, -ia/-a, -ie/-e, napr. ďalší, rýdži; merací, budúci

■ všetky vystupňované v 2. a 3. stupni: krajší, dlhší, najmocnejší...

■ aj z iných slovných druhov: **podst. m.** domáca, Starší; **zámená** či, niečí; **číslovky** tisíce; **slovesá** (príčastia) škripajúci, lamentujúci

» VZOR: **páví (pávia, pávie)**

	sg.			pl.	
	muž.	žen.	str.	muž. osob.	muž. neos., žen. a str.
N	páv-í	pávia	páv-ie	páv-í	páv-ie
G	páv-ieho	páv-ej	páv-ieho		páv-ích
D	páv-iemu	páv-ej	páv-iemu		páv-ím
A	páv-ieho (ž.) páv-í (než.)	páv-iu	páv-ie	páv-ích	páv-ie
L	páv-om	páv-ej	páv-om		páv-ích
I	páv-ím	páv-ou	páv-ím		páv-ími

■ prívlastňovacie (druhové) – živočíšne: slimačí, hadí, medvedí; ľudské: človečí, obrí, babie

» VZOR: **otcov (otcova, otcovo), matkin (matkina, matkino)**

	sg.			pl.	
	muž. r.	žen. r.	str. r.	muž. r. osob.	muž. neos., žen. a str. r.
N	otcov matkin	otcov-a matkin-a	otcov-o matkin-o	otcov-i matkin-i	otcov-e matkin-e
G	otcov-ho matkin-ho	otcov-ej matkin-ej	otcov-ho matkin-ho		otcov-ých matkin-ých
D	otcov-mu matkin-mu	otcov-ej matkin-ej	otcov- mumatkin-mu		otcov-ým matkin-ým
A	otcov-ho, matkin-ho (ž.) otcov, matkin (než.)	otcov-u matkin-u	otcov-o matkin-o	otcov-ých matkin-ých	otcov-e matkin-e
L	otcov-om matkin-om	otcov-ej matkin-ej	otcov-om matkin-om		otcov-ých matkin-ých
I	otcov-ým matkin-ým	otcov-ou matkin-ou	otcov-ým matkin-ým		otcov-ými matkin-ými

■ prívlastňovacie (individuálne) od muž. rodu: strýkov, medvedov, Bernolákov; od žen. rodu: tetin, mačkin, Ankin

zapamätaj si

NESPRÁVNE	SPRÁVNE
Jankove vysvedčenie, auto, dievča	Jankovo vysvedčenie, auto, dievča

■ pravopis prídavných mien:

» **rytmické krátenie:**

UPLATŇUJE SA	NEUPLATŇUJE SA
pri vzore pekný a cudzí : vážny, vážneho, vážnemu; súci, súceho, súcemu...	pri vzore páví : motýlí, motýlieho, motýliemu...

Pri vzore **páví**:

– neskracujeme: páví, somári, jaguári, papagáji, býčí, bizóni a pod.

– skrácujeme základ slova: volí (vôl), chrobačí, slimačí, kamzičí, trpasličí

– výnimočne obe možnosti: vtáci/vtačí, kohúti/kohutí

» **krátke a dlhé koncovky**

KRÁTKA	DLHÁ
prívlastňovacie podľa vzoru otcov (otcova): Kalinčiakova ulica	– vzťahové podľa pekný (pekná) : futbalová jedenástka – ženské priezviská alebo meno rodiny: Zuzana Trnková, rodina Trnková